

Odlišné stanovisko sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej

Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam svoje odlišné stanovisko k uzneseniu pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 1/2016 z 19. januára 2016 (ďalej aj „uznesenie o odmietnutí návrhu“), ktorým odmietlo pre neprípustnosť návrh JUDr. Štefana Harabina (ďalej len „navrhovateľ“) z 29. júna 2015 na obnovu disciplinárneho konania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. PL. ÚS 92/2011, v ktorom bol navrhovateľ uznaný vinným zo závažného disciplinárneho previnenia a bolo mu uložené disciplinárne opatrenie.

Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 20. 11. 2012 Štefan Harabin proti Slovenskej republike konštatoval porušenie práva navrhovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 92/2011 z 29. júna 2011 z dôvodu absencie nestrannosti vo veci rozhodujúceho súdu a v tejto súvislosti *„navrhol, že najvhodnejšou formou nápravy by mala byť obnova konania, ak bude o ňu požiadané pred súdom spĺňajúcim požiadavku nestrannosti v zmysle článku 6 Dohovoru“*. Toto rozhodnutie bolo impulzom pre zavedenie do Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) možnosti podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu ústavného súdu, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu, a to s účinnosťou od 1. októbra 2014, a následne zavedenie inštitútu obnovy konania do zákona o ústavnom súde s účinnosťou od 1. januára 2015.

Navrhovateľ podal v poradí svoj prvý návrh na obnovu konania 21. februára 2013, o ktorom rozhodol ústavný súd uznesením

. k. PL. ÚS 6/2013-61 z 29. októbra 2013 tak, že ho už pri predbežnom prerokovaní zamietol v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože sa nedosiahla potrebná väčšina siedmich hlasov potrebných na jeho prijatie na ďalšie konanie, v ktorom by ústavný súd meritórne o návrhu rozhodol, ale ani na jeho odmietnutie z niektorého dôvodu ustanoveného v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V danej veci teda nebolo prijaté v zásade žiadne rozhodnutie (nedosiahla sa väčšina), ale „nastúpilo“ automaticky riešenie podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 1/2016 rozhodoval ústavný súd v poradí o druhom návrhu navrhovateľa na obnovu konania z 29. júna 2015, t. j. už v „novej“ právnej situácii (po účinnosti novely ústavy a zákona o ústavnom súde), pričom o tomto návrhu rozhodol bez predbežného prerokovania uznesením z 19. januára 2016 tak, že ho odmietol ako neprípustný z dôvodu res iudicata (s. 14, bod 20).

S väčšinovým stanoviskom, ktoré je vyjadrené vo výroku a v odôvodnení uznesenia pléna ústavného súdu o odmietnutí návrhu ako neprípustného z dôvodu res iudicata, nesúhlasím. Nielen preto, že aj v tomto prípade ústavný súd rezignoval na vyslovenie svojho právneho názoru ústavnoprávneho významu v meritórnom rozhodnutí (v zásade pilotného charakteru), ale aj preto, že mám vážne pochybnosti o tom, či procesné rozhodnutie prijaté v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde pri predbežnom prerokovaní v poradí ako prvé o návrhu navrhovateľa na obnovu konania – uznesenie o jeho zamietnutí – je res iudicata. Čo sa týka mechanizmu (režimu) zvoleného vyhodnotenia hlasovania, v zásade ide o úpravu, ktorá bola naoktrojovaná ústavodarcom a zákonodarcom ako „barlička“ na riešenie ním predvídanej a možnej patovej situácie pri hlasovaní pléna, inak nezávislého ústavného súdu, a to v prípade nedosiahnutia potrebného počtu hlasov tak na prijatie návrhu na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde, ale aj pre prípad jeho odmietnutia z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa môjho názoru takéto rozhodnutie nenapĺňa dôvod neprípustnosti návrhu podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Uvedené rozhodnutie vyhodnotila väčšina pléna ústavného súdu ako *res iudicata*, čo podľa mňa nekorešponduje ani s čl. 131 ods. 1 ústavy a ani s § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa plénum ústavného súdu uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne. Takýto mechanizmus (režim) vyhodnotenia hlasovania uplatnený pri rozhodovaní o prvom návrhu na obnovu konania sa použil preto, že sa plénum ústavného súdu na ničom, t. j. na nijakom právne relevantnom závere, neuznieslo väčšinou zo všetkých hlasov.

V nadväznosti na uvedené je podľa môjho názoru minimálne vážne spochybniteľné (ak nie priamo vylúčené), aby pri rozhodovaní o ďalšom návrhu bolo možné takúto právnu situáciu označiť za takú, v ktorej ústavný súd môže odmietnuť návrh navrhovateľa ako neprípustný, pretože už vo veci „rozhodol“. Rozhodnutie korešpondujúce s čl. 131 ods. 1 ústavy a § 4 ods. 3 zákona o ústavnom súde podľa môjho názoru rieši len „rozuzlenie“ patovej situácie, do ktorej sa dostal ústavný súd svojou nespôsobilosťou dosiahnuť akékoľvek väčšinové rozhodnutie, ktorú zaňho rieši ústavodarca, resp. zákonodarca.

Ide o zdanlivý paradox: Ústavný súd rozhodoval o veci, ale nerozhodol o nej, pretože výsledok nemá povahu (parametre) rozhodnutia vo veci samej, o ktoré ide. Prekážka veci rozhodnutej (*res iudicata*), nie prekážka toho, že sa vo veci už rozhodovalo bez dosiahnutia rozhodnutia vo vlastnom zmysle slova (t. j. ide o situáciu *res non iudicata*).

Pretože s väčšinovým právnym názorom pléna ústavného súdu nesúhlasím, pripájam tak k výroku, ako aj k odôvodneniu uznesenia sp. zn. PL. ÚS 1/2016 z 19. januára 2016 o odmietnutí návrhu toto svoje odlišné stanovisko.

V Košiciach 19. januára 2016